

15.4.2021

Työ- ja elinkeinoministeriö

Valtiovarainministeriön lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Työ- ja elinkeinoministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi.

Ehdotusta on käsitelty työ- ja elinkeinoministeriön asettamassa markkinavalvontasääntelyn koordinaatioryhmässä. Koordinaatioryhmä on perustettu markkinavalvonta-asetuksen täytäntöönpanon koordinoitua varten ja siihen kuuluvat edustajat markkinavalvonta-asetuksen soveltamisalaan kuuluvien säädösten toimeenpanosta vastaavista ministeriöistä. Lisäksi koordinaatioryhmässä on edustus valtiovarainministeriöstä erityisesti Tullia koskevan sääntelyn vuoksi sekä oikeusministeriöstä. Valtiovarainministeriöllä on ollut tässä yhteydessä mahdollisuus esittää kantoja, joita on kattavasti otettu huomioon hallituksen esityksen luonnoksen valmistelussa, josta syystä luonnos hallituksen esitykseksi vastaa valtiovarainministeriön näkemyksiä, eikä varsinaista lausuttavaa tästä johtuen ole ja esitystä pidetään kannatettavana.

Esityksen pääasiallinen sisältö

Lakeihin tehtäisiin ne välttämättömät muutokset, jotka aiheutuvat markkinavalvonnasta ja tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta annetusta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksesta antamalla kansallista täydentävää sääntelyä soveltamisen tueksi. Asetuksen täytäntöönpano edellyttää, että kansallisessa lainsäädännössä säädetään muun muassa markkinavalvontaviranomaisten toimivaltuuksista sekä talouden toimijoihin kohdistettavista seuraamuksista. Lisäksi markkinavalvontalain soveltamisalaan ehdotetaan lisättävän kahdeksan tuotevaatimuksia sisältävää lakia ja samassa yhteydessä ehdotetaan markkinavalvontaan liittyviä muutoksia näihin lakeihin sekä eräisiin muihin lakeihin, jotka kuuluvat jo nykyisin markkinavalvontalain soveltamisalaan. Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 16.7.2021.

Tullia koskeva sääntely markkinavalvontalaissa

Tulli toimii Suomessa markkinavalvonta-asetuksessa tarkoitettuna ulkorajaviranomaisena. NLF-asetus on edellyttänyt jo aiemmin tiivistä yhteistyötä markkinavalvontaviranomaisten ja tulliviranomaisten välillä, ja

markkinavalvonta-asetuksen myötä sääntely selkeytyy EU-tasolla. Voidaan arvioida, että asetus selkeyttää ja tehostaa yhteistyötä markkinavalvontaviranomaisen ja Tullin välillä markkinavalvonta-asetuksen ja markkinavalvontalain ja tullilainsäädännön nojalla tehtävässä ulkorajavalvonnassa. Lisäksi tässä yhteydessä ehdotetaan poistettavaksi Tullin toimivaltuuksia koskeva sääntely markkinavalvontalaista siltä osin, kuin se on päällekkäinen ja tarpeeton unionin tullikoodeksin eli asetuksen (EU) N:o 952/2013 ja sitä täydentävän kansallisen tullilain (304/2016) sääntelyn kanssa. Tällä voidaan arvioida olevan jonkin verran vaikutuksia markkinavalvontaviranomaisen ja Tullin tekemän valvonnan yksityiskohtiin ja menettelyihin.

Lain 4 §:ssä säädetään valvontaviranomaisista. Tulli on markkinavalvontalaissa säädetty ulkorajavalvontaviranomainen. Laissa on säännökset varmistamaan yhteistyömenettelyn tehokkuutta markkinavalvontaviranomaisten ja Tullin välillä ulkorajavalvonnassa (Lain 4.2 §, 5 §, 8–11 §). Lisäksi laissa on säännökset ohjaamaan ja korostamaan markkinavalvonnan riskiperusteisuutta ja valvonnan suunnitelmallisuutta (6 ja 7 §). Näin varmistetaan viranomaisten resurssien tarkoituksenmukaista käyttöä ja valvonnan avoimuutta ja näkyvyyttä.

Ulkorajavalvontaa koskevien markkinavalvonta-asetuksen 25-28 artiklojen osalta markkinavalvontalaissa olevia viittauksia NLF-asetuksen kumottuihin ulkorajavalvontaa koskeviin artikloihin on tarpeen korvata viittauksilla markkinavalvonta-asetuksen artikloihin. Lisäksi markkinavalvontalaissa olevia Tullin toimivaltuuksia on syytä arvioida uudelleen, sillä myös unionin tullisääntely on kehittynyt, minkä myötä toimivaltuudet tulevat suoraan Tullia koskevasta yleisestä lainsäädännöstä. Arvion perusteella Tullin toimivaltuus markkinavalvontalain 9 ja 10 §:stä voidaan poistaa, mutta Tullin toimivaltuus markkinavalvontalain 8 ja 11 §:ssä on edelleen tarpeen riittävien toimintamahdollisuuksien varmistamiseksi.

Valtiovarainministeriö pitää markkinavalvontalakiin ehdotettuja muutoksia kannatettavina. Esitysluonnoksessa käsiteltyihin muihin lakeihin, jotka kuuluvat markkinavalvontalain soveltamisalaan, ei valtiovarainministeriöllä ole huomautettavaa.

Valtiosihteeri kansliapäällikkönä

Juha Majanen

Osastopäällikkö, ylijohdaja

Terhi Järvikare